

Projekt

z dnia .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY PAWŁOWICE**

z dnia ..... 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021 - 2023

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U.2020.713 ze zmianą) w związku z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2020.821) oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii przez Komisję Działalności Społecznej.

**Rada Gminy Pawłowice
uchwała**

§ 1. Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021 - 2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Wójtowi Gminy

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

Załącznik do Uchwały Nr .....
Rady Gminy Pawłowice
z dnia .....

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021 - 2023

Pawłowice 2020

1. Wprowadzenie.....	4
2. Uwarunkowania prawne.....	5
3. Diagnoza środowiska lokalnego w kontekście problemów występujących w rodzinach.....	6
3.1 Główne powody przyznawania pomocy	8
3.2 Analiza wynikająca z przeprowadzonej diagnozy	10
3.3 Analiza SWOT	11
4. Instytucjonalne zasoby w zakresie wspierania rodziny . w gminie Pawłowice.....	12
5. Odbiorcy programu i planowane efekty.....	12
6. Założenia i cele programu wspierania rodziny w gminie Pawłowice.....	13
6.1 Główne założenia systemu wspierania rodziny	13
6.2 Cele programu wspierania rodziny	13
7. Zadania w zakresie wspierania rodziny.....	14
7.1 Realizatorzy programu	17
7.2 Partnerzy realizacji programu	17
8. Finansowanie i czas realizacji programu.....	17
9. Monitoring i ewaluacja.....	18
10. Wykaz skrótów.....	18
11. Spis wykresów i tabel.....	19

1. WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zakłada w szczególności wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną na rzecz pozostawienia w niej dziecka lub jego powrotu do rodziny naturalnej. Skuteczna pomoc dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu ról opiekuńczo wychowawczych, jak i skuteczna ochrona dzieci może być osiągnięta poprzez współpracę przedstawicieli instytucji, które mają kontakt z dzieckiem i jego rodziną. Działania pomocowe na poziomie gminy polegają na udzielaniu rodzinie pomocy w radzeniu sobie z trudnościami tak, aby w efekcie nie doszło do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, a jeżeli dojdzie do tego rodzaju interwencji, do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców dziecka, aby możliwy był powrót dziecka pod opiekę rodziny biologicznej.

W oparciu o diagnozę środowiska lokalnego w kontekście problemów społecznych opracowano 3 letni gminny program wspierania rodziny na lata 2021 – 2023 r. Diagnoza została sporządzona przez Ośrodek Pomocy Społecznej, do której wykorzystano materiały własne i sprawozdania. Program ukierunkowany jest na problemy rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, określa cele i wyznacza kierunki działań, które pozwolą wzmocnić rolę i funkcję rodziny, jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka.

2. UWARUNKOWANIA PRAWNE

Program uwzględnia akty prawne:

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
2. ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
3. ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
4. ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
5. ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
6. ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
7. ustawa z dnia 6 listopada 2016r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
8. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

3. DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO W KONTEKŚCIE PROBLEMÓW WYSTĘPUJĄCYCH W RODZINACH

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, która powinna zaspokoić potrzeby każdego z jej członków. Rodzina spełnia m.in. funkcję opiekuńczo – zabezpieczającą zapewniając swym członkom mieszkanie, zaspokojenie potrzeb materialno - bytowych. Niedostatek w rodzinie wywołuje negatywne skutki w zakresie funkcjonowania rodziny, dochodzi do zaburzenia wielu ważnych funkcji, elementy działalności wychowawczej rodziców mogą odbiegać wówczas od poziomu prawidłowości. Tematykę problemów społecznych na terenie gminy reguluje Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Pawłowice.

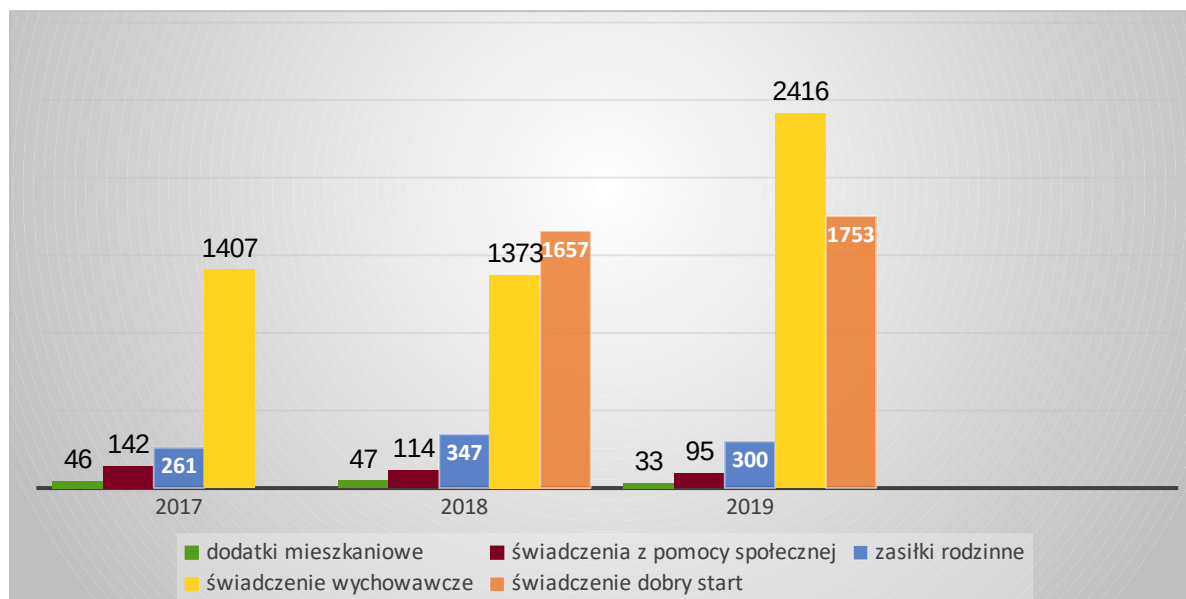
Rodzina wywiera istotny wpływ na kształtowanie się postaw, aspiracji, systemów wartości. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny, błędne lub złe wypełnianie ról społecznych powoduje jej destrukcję. Następuje przekazanie złych wzorców, z którymi identyfikują i utożsamiają się dzieci. W rodzinach dotkniętych dysfunkcją, często występują u dzieci kłopoty z przyswajaniem nauki, prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku, problemy wychowawcze, aż do wkroczenia na drogę przestępstwa. Rodzina problemowa nie spełnia swoich zadań wobec dzieci. W rodzinach zaburzonych brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, prawidłowych relacji pomiędzy członkami rodziny, rozładowywania napięć powstałych poza domem, właściwych wzorców komunikacji i dawania poczucia bezpieczeństwa, obdarzania dzieci uwagą.

Stosowanie różnego rodzaju wsparcia finansowego pozwala na wzmocnienie rodzin w dążeniu do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz na wzmocnianiu postaw w kierunku przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, wykorzystując własne zasoby i możliwości. System *świadczeń rodzinnych* jest wsparciem materialnym dla rodzin wychowujących dzieci oraz w sytuacji kiedy w rodzinie znajduje się osoba niepełnosprawna wymagająca opieki i pomocy. Celem *Świadczenia wychowawczego (500+)*, jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. *Rządowy program „Dobry start” (300+)* służy wsparciu rodzin z dziećmi w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego. *Pomoc materialna dla uczniów* umożliwia pokonywanie barier w dostępie do edukacji, wynikającej z trudnej sytuacji materialnej ucznia. *Dodatki mieszkaniowe* to pomoc dla osób mających trudności w utrzymaniu mieszkania (w opłaceniu czynszu, ponoszeniu opłat za energię itp.).

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, gdy rodzina nie będzie mogła zaspokoić niezbędnych potrzeb swych członków. W pomocy społecznej rodzina występuje nie tylko jako świadczeniobiorca, ale także jako podmiot ochrony. Pomoc powinna mieć na względzie podmiotowość dziecka i rodziny. Oprócz pomocy materialnej rodzinę otacza się szeroko rozumianym wsparciem, w tym pracą socjalną, wsparciem asystenta rodziny. Podstawą do skonstruowania programu wspierania rodziny, była diagnoza środowiska lokalnego. Diagnozę opracowano w oparciu o materiały OPS za lata 2017 - 2019. Przedmiotem diagnozy była sytuacja rodzin objętych wsparciem przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Pawłowicach. Wykresy od 1 do 6 przedstawiają liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2017-2019 w różnym jej kontekście oraz powody przyznawania pomocy.

Wykres 1

Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS

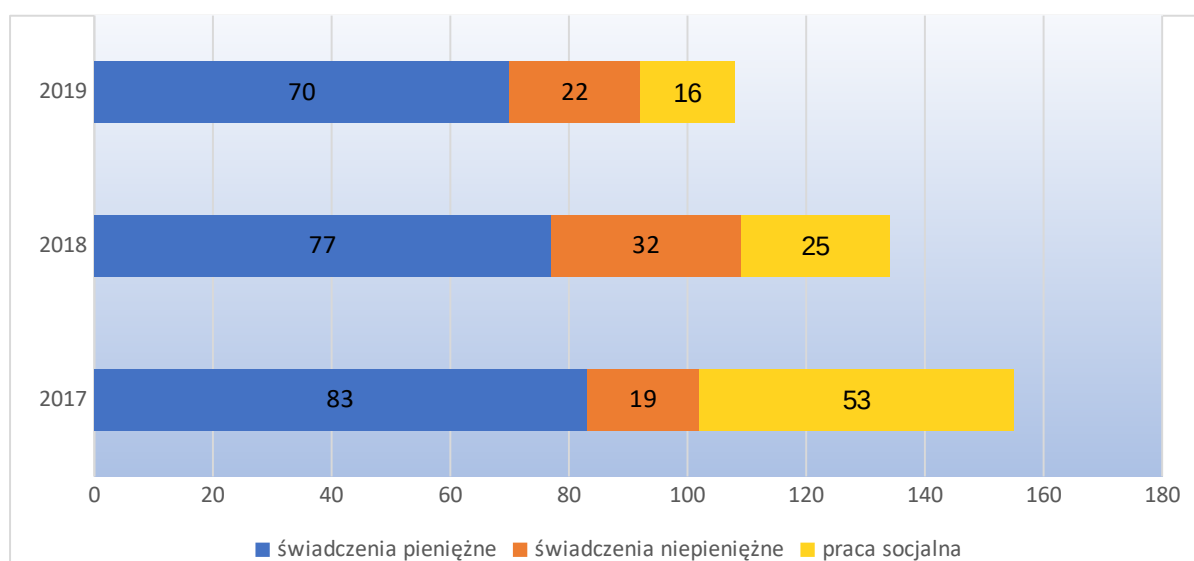

Źródło: opracowanie własne (dane OPS)

Z przedstawionych danych wynika, że liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej jest znacząco niewielka w stosunku do liczby rodzin korzystających z innych świadczeń, największa liczba rodzin korzysta ze świadczenia wychowawczego. Jednocześnie liczba rodzin na przestrzeni lat 2017 – 2019 korzystająca ze świadczeń pomocy społecznej spada; w roku 2017 były to 142 rodziny, w 2018 r. z pomocy społecznej korzystało 114 rodzin, natomiast w 2019 r. było to 95 rodzin. Wzrosła też znacząco w 2019 roku, liczba rodzin korzystająca ze świadczenia wychowawczego, gdy zmianą do ustawy właściwej wprowadzono zapis, dotyczący przyznania świadczenia na pierwsze dziecko, bez konieczności spełnienia kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Wykres 2

Liczba rodzin korzystających z różnych form pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne (dane OPS)

Analizując dane przedstawione w wykresie 2, należy stwierdzić, że na przestrzeni lat 2017 - 2019 zmniejszało się zapotrzebowanie na różnego rodzaju świadczenia z pomocy społecznej, a w roku 2019 jest najmniejsze w stosunku do pozostałych lat 2017, 2018. W szczególności zmalało zapotrzebowanie na świadczenia w formie pracy socjalnej, zasiłków pieniężnych.

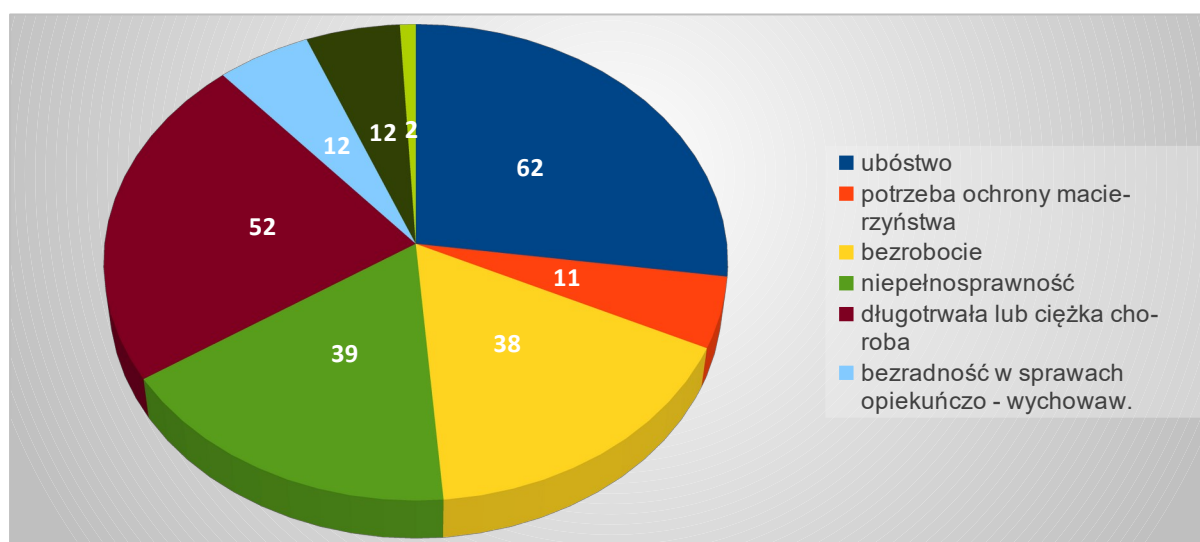
3.1 Główne powody przyznawania pomocy

Głównymi powodami przyznawania pomocy były m.in.

- 1) ubóstwo,
- 2) bezrobocie - trudna sytuacja życiowa będąca wynikiem bezrobocia jest jedynym z najczęstszych powodów przyznawania pomocy; brak zatrudnienia niewątpliwie wpływa na funkcjonowanie rodziny, jest źródłem problemów i patologii,
- 3) niepełnosprawność,
- 4) długotrwała lub ciężka choroba,
- 5) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 6) potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności.

Wykres 3

Powody przyznania pomocy w roku 2019 (liczba rodzin objętych pomocą)

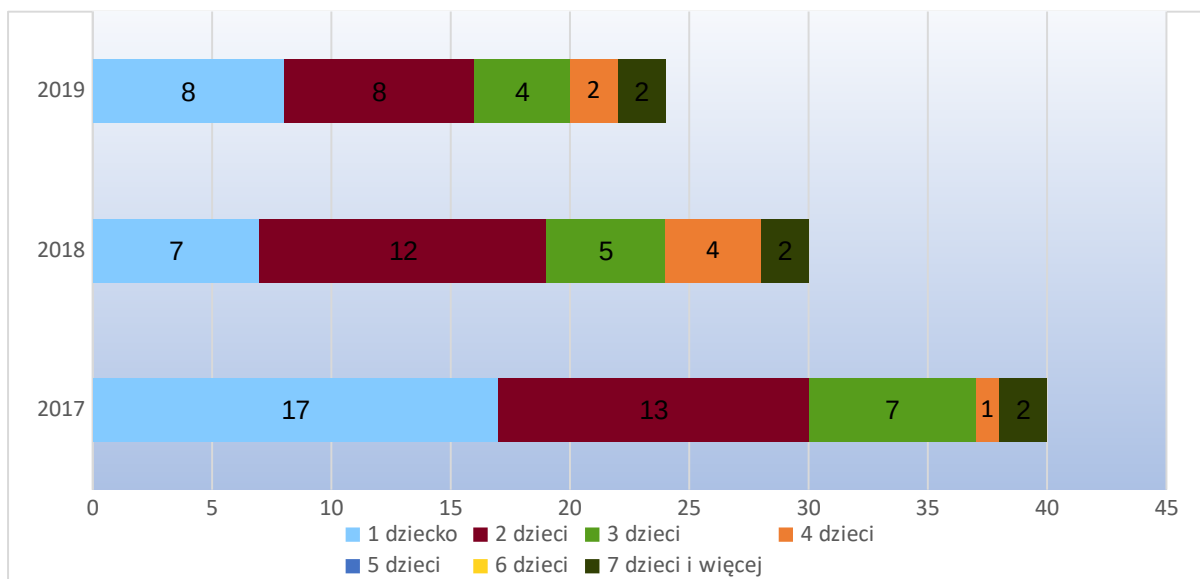
Źródło: opracowanie własne (dane OPS)

Z przedstawionych danych wynika, że najczęstszym powodem trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin jest ubóstwo, spowodowane niskimi dochodami, bezrobociem, niepełnosprawnością, długotrwałą chorobą. Analizując dane przedstawione w wykresie 3 należy również stwierdzić, że bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych nie jest głównym powodem przyznania pomocy. Bezrobocie jest głównym czynnikiem sprawczym ubóstwa. Niesie ze sobą nie tylko niedostatek, ale też negatywne skutki w zakresie funkcjonowania rodziny, dochodzi do zaburzenia wielu ważnych funkcji. Elementy działalności wychowawczej rodziców odbiegają wówczas od poziomu prawidłowości, a nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, demoralizacji i ich niskiej samooceny oraz utrwalania u nich niewłaściwych wzorców funkcjonowania w społeczeństwie.

Wykres 4

Liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną z wyszczególnieniem ilości dzieci w rodzinie

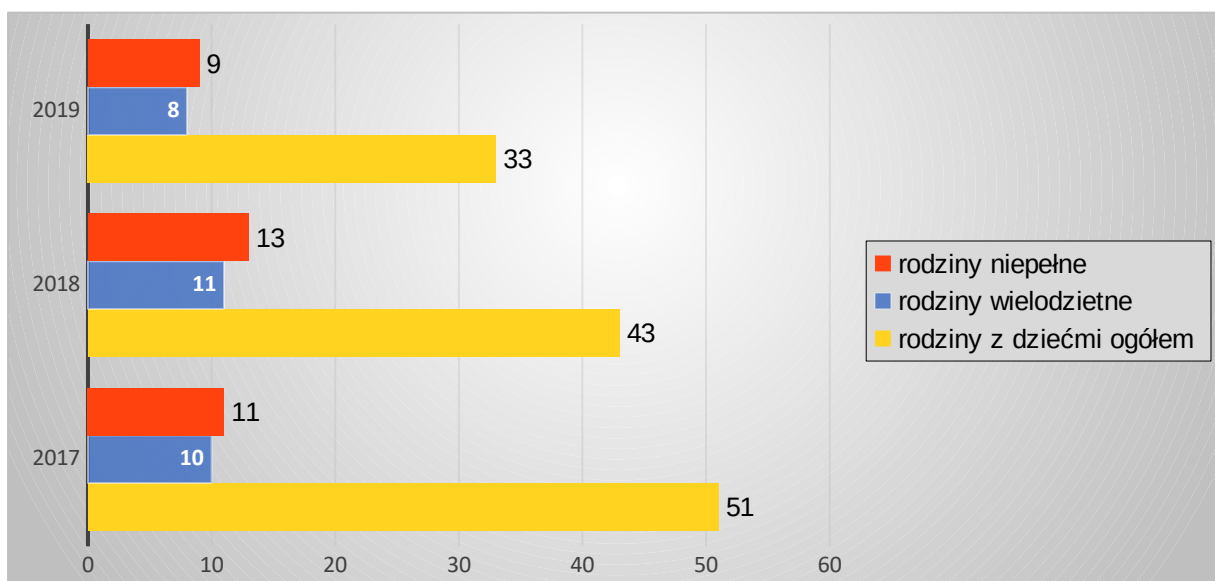
Źródło: opracowanie własne (dane OPS)

Wykres 4 obrazuje liczbę rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej. Wnikając w strukturę rodziny na przestrzeni lat 2017-2019 stwierdza się, że z pomocy społecznej w największym stopniu korzystają rodziny z 1 i 2 dziećmi. Jednocześnie zauważa się tendencję spadkową ogółem liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Dalszej analizie poddano rodziny, u których stwierdzono bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Bezradność rodzin w sprawach opiekuńczo – wychowawczych jest jednym z najistotniejszych problemów w procesie wychowania.

Wykres 5

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

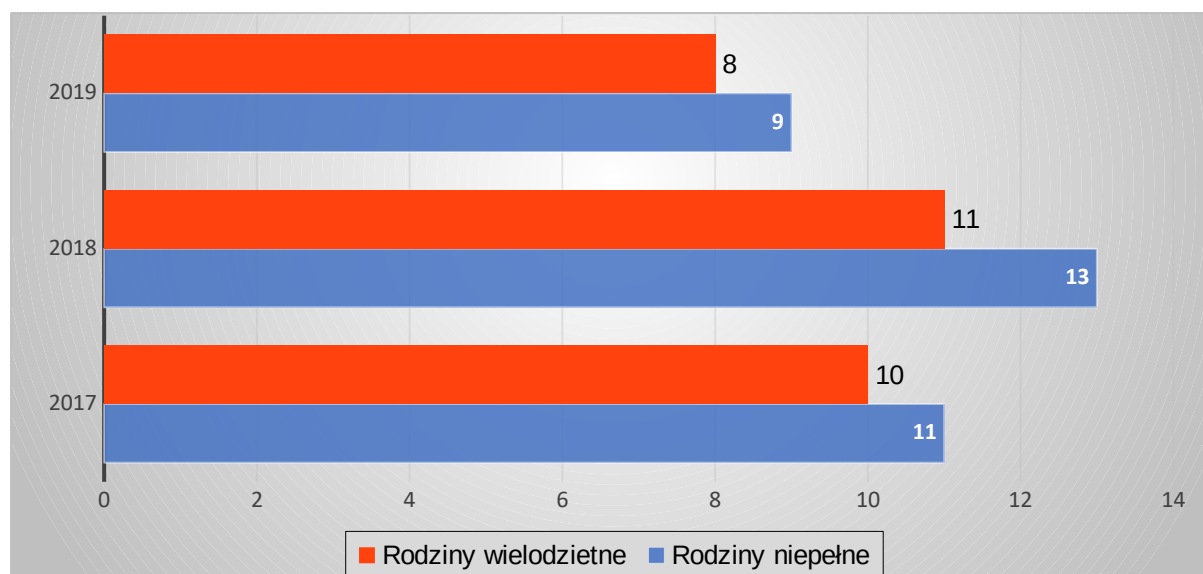

Źródło: opracowanie własne (dane OPS)

Analizując dane przedstawione w wykresie 5, należy stwierdzić, że na przestrzeni lat 2017 – 2019 zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, u których głównym powodem jest bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Wśród rodzin, są rodziny niepełne i wielodzietne. Na przestrzeni wskazanych w wykresie lat 2017 - 2019, nieznacznie większą liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej w stosunku do rodzin wielodzietnych, stanowią rodziny niepełne, w których wszystkie działania zmierzające do poprawy funkcjonowania rodziny spoczywają na barkach samotnego rodzica.

Wykres 6

Liczba rodzin niepełnych z dzieckiem i rodzin wielodzietnych objętych pomocą społeczną

Źródło: opracowanie własne (dane OPS)

Przyjmuje się, że rodziny wielodzietne to rodziny z 3 dzieci i więcej. Na podstawie badania można stwierdzić, że liczba rodzin niepełnych i wielodzietnych objętych pomocą społeczną w latach 2017 - 2019 maleje. W okresie wskazanych w wykresie lat 2017 -2019, zapotrzebowanie na pomoc wśród rodzin niepełnych było większe niż wśród rodzin wielodzietnych. W rodzinach niepełnych wszystkie obowiązki związane z utrzymaniem i wychowaniem dzieci spoczywają na jednym rodzicu.

3.2 Analiza wynikająca z przeprowadzonej diagnozy

Z analizy problemów społecznych występujących w rodzinach wynika, że problemy takie jak ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych to problemy, między którymi zachodzi związek przyczynowo – skutkowy, np.: bezrobocie powoduje nie tylko utratę środków finansowych ale również pogłębienie i nawarstwienie się innych problemów, tj: bezradność, izolacja społeczna, uzależnienia itp. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych dotyczy rodzin z dziećmi niezależnie od ich struktury. Wieloprotblemowe rodziny z dziećmi to rodziny, które mogą mieć jeden lub wiele sprzężonych ze sobą problemów. Wieloprotblemowość nasila się szczególnie w przypadku rodzin niepełnych. Poza wsparciem materialnym i niematerialnym, niezbędne będzie wzmocnienie funkcji rodziny, poprzez umożliwienie dostępu do różnego rodzaju form wsparcia. Należy pamiętać, że brak możliwości zapewnienia wsparcia dziecku i rodzinie w środowisku lokalnym i konieczność umieszczenia dziecka poza rodziną spowoduje bardzo dotkliwe skutki psychiczne i społeczne. Celem wszystkich działań ma być zapobieganie umieszczeniu dziecka poza rodziną biologiczną oraz wyposażenie rodziny w narzędzia umożliwiające samodzielne radzenie sobie z pojawiającymi się problemami i potrzebami.

Problemy rodzin mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązywanie wymaga także zintegrowanej współpracy instytucjonalnej. Należy doprowadzić do współdziałania wszystkich podmiotów powołanych do działań w celu wspierania rodziny.

3.3 Analiza SWOT

Praca z rodziną jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty pracy z rodzinami w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia się na otrzymywane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Problemy rodzin mają często wielowymiarowy charakter i ich rozwiązywanie wymaga dużej znajomości problemu i zintegrowanej współpracy instytucjonalnej. Przeprowadzenie diagnozy środowiska lokalnego w kontekście problemów społecznych oraz dokonanie analizy dotychczas podejmowanych działań, pozwoliło na sporządzenie analizy SWOT, która określa mocne i słabe strony systemu wspierania rodzin w gminie oraz pozwala na dokonanie oceny zagrożeń jak i szans, które mają znaczący wpływ na całość podejmowanych działań w zakresie wspierania rodziny.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Dobrze rozwinięta sieć gminnych placówek oświatowych. • Bogata oferta zajęć dla dzieci, młodzieży, dorosłych oferowana przez ośrodki kultury i sportu. • Zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży poprzez wydłużenie godzin pracy świetlic szkolnych. • Realizowanie działań edukacyjnych dla rodziców w formie zajęć warsztatowych „Szkoła dla rodziców”. • Dobra współpraca instytucji pracujących z rodzinami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bierność i niewielkie zaangażowanie rodzin we współpracę z asystentem rodziny, a w szczególności rodzin zobowiązanych postanowieniem sądu. • Stereotyp postrzegania ról w rodzinie. • Brak na terenie gminy organizacji pozarządowych, realizujących zadania z zakresu wspierania rodziny. • Niewielkie zainteresowanie rodzi z problemami, oferowanymi formami pomocy w procesie wychowawczym.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Rozszerzenie działań placówki wsparcia dziennego poprzez utworzenie oddziału placówki w kolejnym sołectwie. • Rozwój współpracy z zespołami charytatywnymi, parafiami na terenie gminy. • Rozwój poradnictwa specjalistycznego. • Podnoszenie kompetencji osób pracujących z rodzinami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rosnąca ilość zadań przekazywanych do realizacji samorządom gminnym w stosunku do możliwości kadrowych. • Postrzeganie Ośrodka Pomocy Społecznej jako instytucji przyznającej jedynie świadczenia pieniężne. • Rosnąca liczba rodzin, nie interesujących się dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej.

4. INSTYTUCJONALNE ZASOBY W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY PAWŁOWICE

Tabela 1

Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny

Lp.	Nazwa Placówki	Rodzaj działania
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej	Pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkole i przedszkolu, praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne, aktywizacja społeczno –zawodowa, edukacja rodziców, wspieranie aktywności lokalnej, wolontariat
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Poradnictwo prawne, przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu, organizowanie kolonii letnich z programem profilaktycznym dla dzieci, organizacja zajęć sportowo - rekreacyjnych
3.	Placówki oświatowe	Działalność edukacyjno – wychowawcza, wsparcie dla rodziców i dzieci
4.	Zespół Interdyscyplinarny	Wsparcie i pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
5.	Placówka Wsparcia Dziennego – świetlica środowiskowa	Organizowanie czasu wolnego, pomoc w odrabianiu lekcji, pomoc specjalistów
6.	Centrum Kultury i Osiedlowy Dom Kultury	Zajęcia popołudniowe tj. plastyczne, teatralne, muzyczne, szachy
7.	Placówki ochrony zdrowia	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej
8.	Parafie z terenu gminy Pawłowice	Działalność charytatywna, promowanie pozytywnego wizerunku rodziny
9.	Organizacje pozarządowe	Działania w zakresie organizowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży

5. ODBIORCY PROGRAMU I PLANOWANE EFEKTY

Gminny program wspierania rodziny skierowany jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, zamieszkujących na terenie gminy Pawłowice.

Planowane efekty

- 1) wzmocnienie i rozwój systemu rozwiązywania problemów rodziny,
- 2) zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodziny oraz jej członków,
- 3) integrowanie działań instytucji i podmiotów na rzecz rodziny,
- 4) promocja oraz kreowanie pozytywnego obrazu rodziny,
- 5) poprawa funkcjonowania rodziny biologicznej jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka.

6. ZAŁOŻENIA I CELE PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE PAWŁOWICE

Nadrzędnym celem podejmowanych działań jest dobro i bezpieczeństwo dzieci, które potrzebują atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia by móc prawidłowo się rozwijać i osiągać przyszłą samodzielność życiową. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Skuteczna pomoc może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji, organizacji pracujących z dziećmi i rodzinami.

6.1 Główne założenia systemu wspierania rodziny

- 1) wzmocnienie działań profilaktycznych w rodzinach przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej,
- 2) wprowadzenie różnorodnych form pomocy rodzinom wieloproblemowym,
- 3) wprowadzenie różnorodnych form środowiskowej pomocy w opiece i wychowaniu dzieci,
- 4) doskonalenie i rozwój współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji, organizacji pracujących i działających na rzecz dzieci, młodzieży, rodzin.

6.2 Cele programu wspierania rodziny

Cel główny

WSPIERANIE RODZINY PRZEŻYWAJĄCEJ TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH

Cele szczegółowe

Dla osiągnięcia celu głównego określono cele szczegółowe:

- 1) wspieranie rodzin zagrożonych lub będących w kryzysie,
- 2) wzmocnienie opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców,
- 3) rozwój środowiskowych form wsparcia w opiece i wychowaniu dzieci,
- 4) koordynacja działań w kierunku reintegracji rodziny.

7. ZADANIA W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY

Koordinatorem działań związanych z realizacją programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Pawłowicach.

Cel szczegółowy 1

Wspieranie rodzin zagrożonych lub będących w kryzysie

Lp	Kierunki działań	Zadania	Podmioty realizujące	Wskaźniki
1.	Analiza przyczyn kryzysu w rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnoza problemów w rodzinie oraz ocena sytuacji dziecka w rodzinie pod kątem jego bezpieczeństwa. 2. Współpraca podmiotów pracujących z rodziną w zakresie systematycznego diagnozowania problemów. 	OPS, placówki oświatowe, sąd	<p>ilość przeprowadzonych analiz rodzin z dziećmi przez pracowników socjalnych</p> <p>ilość spotkań z pedagogami, kuratorami rodzinnymi,</p> <p>ilość wniosków do sądu z prośbą o wgląd w sytuację rodziny</p>
2.	Interdyscyplinarna pomoc rodzinom z problemami	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji bytowej. 2. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej (dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach, wyprawki szkolne, stypendia szkolne i zasiłki szkolne, inne świadczenia). 3. Karta dużej rodziny – ulgi pozwalające na dostęp do dóbr kulturalnych, sportowo – rekreacyjnych. 4. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych członków rodziny 5. Prowadzenie działalności profilaktycznej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu, środków psychoaktywnych oraz przemocy w rodzinie. 6. Współorganizowanie wypoczynku letniego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym. 7. Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych i rozwoju uzdolnień dzieci. 8. Przeciwdziałanie uzależnieniom, agresji, przestępczości wśród dzieci i młodzieży - realizowanie programów edukacyjnych w szkole. 	OPS, UG, GKRPA, placówki oświatowe.	<p>liczba dzieci dożywianych</p> <p>liczba rodzin, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej</p> <p>liczba rodzin, którym wydano KDR</p> <p>liczba kontraktów socjalnych</p> <p>liczba osób skierowanych do diagnozy uzależnienia</p> <p>liczba dzieci, które skorzystały z kolonii</p> <p>liczba dzieci, które skorzystały z różnych form pomocy</p> <p>liczba dzieci, które uczestniczyły w programach edukacyjnych</p>

Cel szczegółowy 2

Wzmocnienie opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców

Lp	Kierunki działań	Zadania	Podmioty realizujące	Wskaźniki
1.	Rozwijanie umiejętności opiekuńczych i wychowawczych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, zawodowego, socjalnego. 2. Zajęcia edukacyjne w formie warsztatów dla rodziców w ramach „Szkoły dla rodziców”. 3. Prowadzenie systematycznej, bezpośredniej pracy socjalnej z rodziną w oparciu o kontrakt socjalny. 4. Przydzielenie rodzinie asystenta – współpraca z rodziną w oparciu o skonstruowany wspólnie plan działania. 5. Monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu przez asystenta pracy z rodziną. 6. Doskonalenie i rozwój współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji, które mają kontakt z dzieckiem i jego rodziną, w celu rozwiązywania problemów wychowawczych.	OPS, UG, GKRPA, placówki oświatowe.	<p>ilość udzielonych porad</p> <p>liczba osób uczestniczących w szkole dla rodziców</p> <p>ilość kontraktów socjalnych</p> <p>liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodzinnego</p> <p>ilość spotkań</p>
2.	Promowanie pozytywnego wizerunku rodziny	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie integracyjnych spotkań rodzinnych (festyny rodzinne, pikniki, itp.) 2. Wspieranie i propagowanie różnych form aktywności społecznej w celu umacniania więzi rodzinnych. 3. Współpraca podmiotów pracujących z rodzinami w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.	Placówki oświatowe, OPS, UG, GKRPA, GOK, PWD	<p>Liczba rodzin/osób uczestniczących</p> <p>ilość spotkań, festynów, pikników</p> <p>ilość wspólnych przedsięwzięć</p>

Cel szczegółowy 3

Rozwój środowiskowych form wsparcia rodzin w opiece i wychowaniu dzieci

Lp	Kierunki działań	Zadania	Podmioty realizujące	Wskaźniki
1.	Rozwój różnych form wsparcia w zakresie opieki i wychowania dzieci	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie dzieciom i młodzieży czasu wolnego w ramach placówki wsparcia dziennego. 2. Rozszerzenie działań PWD na kolejne sołectwa w gminie. 3. Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez sport, rekreację i kulturę. 4. Organizowanie wypoczynku dzieciom w formie kolonii, półkolonii, zimowisk. 5. Wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej. 6. Współdziałanie instytucji w zakresie opieki i wychowania dzieci.	OPS, UG, GKRPA, placówki oświatowe, GOK.	liczba dzieci w PWD liczba dzieci, które skorzystały z danej formy działania liczba dzieci uczestniczących w różnych formach wypoczynku, liczba wolontariuszy w gminie formy współpracy ilość spotkań
2.	Doskonalenie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca szkół, policji, ochrony zdrowia, OPS, sądów, kuratorów, GKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego, organizacji pozarządowych, PCPR, Organizatora pieczy zastępczej. 2. Doskonalenie kadry (szkolenia, doradztwo specjalistyczne).	GZO, OPS UG, GKRPA GOK.	Ilość spotkań w celu opracowania planu pomocy rodzinie z przemocą liczba osób, które skorzystały ze szkoleń w zakresie pracy z rodziną

Cel szczegółowy 4

Koordynacja działań w kierunku reintegracji rodziny

Lp	Kierunki działań	Zadania	Podmioty realizujące	Wskaźniki
1.	Podjęcie działań w celu powrotu dziecka do rodziny biologicznej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Motywowanie do utrzymywania kontaktów rodziców biologicznych z dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej. 2. Pomoc rodzinie biologicznej w utrzymywaniu aktywności zawodowej w celu zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego rodzinie. 3. Realizacja planu pracy z rodziną i koordynowanie go z planem pomocy dziecku.	OPS, UG, GKRPA, placówki oświatowe.	liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej liczba dzieci, które wróciły do rodziny biologicznej liczba osób skierowanych do „Szkół dla rodziców” z rodzin z problemami

		<p>4. Edukacja w rodzinach zagrożonych przemocą służąca wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców.</p> <p>5. Praca socjalna z rodzicami dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej na rzecz powrotu dziecka do rodziny.</p> <p>6. Współpraca z instytucjami, podmiotami tj. sąd, organizator pieczy zastępczej, koordynator pieczy zastępczej, zespół interdyscyplinarny.</p>		<p>ilość spotkań Zespołu ds. oceny sytuacji dziecka, w którym uczestniczyli przedstawiciele gminy,</p> <p>ilość wysłanych opinii na temat efektów pracy z rodziną biologiczną</p>
--	--	--	--	---

7.1 Realizatorzy programu

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej – OPS,
- 2) Urząd Gminy – UG,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – GKRPA,
- 4) Gminny Zespół Oświaty – GZO (placówki oświatowe – szkoły, przedszkola),
- 5) Gminny Ośrodek Kultury – GOK,
- 6) Organizacje pozarządowe.

7.2 Partnerzy realizacji programu

- 1) Policja,
- 2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pszczynie,
- 3) Placówki ochrony zdrowia,
- 4) Parafie w gminie Pawłowice,
- 5) Organizacje pozarządowe.

8. FINANSOWANIE PROGRAMU I CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program wspierania rodziny w Gminie Pawłowice został opracowany na lata 2021 - 2023. Program wspierania rodziny będzie finansowany w ramach środków własnych gminy i z budżetu państwa (programy rządowe).

9. MONITORING I EWALUACJA

Program wspierania rodziny w Gminie Pawłowice jest dokumentem otwartym i długofalowym. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny Radzie Gminy, składa Wójt w terminie do 31 marca każdego roku. Informacje do przygotowania sprawozdania z monitoringu realizacji programu będą pozyskiwane, od podmiotów biorących udział w realizacji programu. Monitoring będzie dokonywany w oparciu o przyjęte wskaźniki na podstawie sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz ich realizacji.

Wykaz skrótów

GKRPA	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Społecznych,
UG	- Urząd Gminy,
OPS	- Ośrodek Pomocy Społecznej,
GOK	- Gminny Ośrodek Kultury,
GOS	- Gminny Ośrodek Sportu,
PCPR	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
PWD	- Placówka Wsparcia Dziennego
KDR	- Karta Dużej Rodziny

Spis wykresów:**Wykres 1**

Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS 7

Wykres 2

Liczba rodzin korzystających z różnych form pomocy społecznej 7

Wykres 3

Powody przyznawania pomocy w roku 2019 (liczba rodzin objętych pomocą) 8

Wykres 4 Liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą społeczną z wyszczególnieniem ilości dzieci
w rodzinie .....9**Wykres 5**Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach
opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego 9**Wykres 6**

Liczba rodzin niepełnych z dzieckiem i rodzin wielodzietnych objętych pomocą społeczną 10

Spis tabel:**Tabela 1** Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny 12

Uzasadnienie

W związku z kończącym się okresem obowiązywania obecnej uchwały w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny zachodzi konieczność podjęcia nowej uchwały. Zgodnie z zapisami art. 176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2020.821) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 179 pkt.1 cytowanej ustawy.

Celem programu jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodzin i dzieci oraz wzmocnienie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka.

Zakłada się w szczególności wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną mających na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnej rodzinie lub jego powrotu do rodziny. Program ustala zadania, które realizować będą wyznaczone podmioty w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, tj. min. ośrodek pomocy społecznej, szkoły, sądy, policja.

Program opracowano na lata 2021 – 2023.